

Nr 10.

Utlåtande i anledning av förslag angående reglering av arvodena till de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I skrivelse den 3 december 1946 till fullmäktige i riksgäldskontoret anhöll 1946 års riksdags bankoutskott, att fullmäktige ville låta verkställa utredning av frågan om ordnandet av riksdagsvaktmästarnas anställnings- och avlöningsförhållanden samt därefter till utskottet inkomma med förslag i ämnet. I samband härmed hemställde utskottet, att fullmäktige måtte låta utreda frågan, i vad mån en reglering av arvodesbeloppen för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen i övrigt påkallades i anledning av den då förestående löneregleringen för statens tjänstemän. Med anledning härav uppdrogo fullmäktige genom beslut den 5 december 1946 åt riksgäldsfullmäktigen E. G. E. Eriksson och riksgäldskommissarien S. O. Widlund att verkställa den begärda utredningen samt därefter till fullmäktige inkomma med förslag i ämnet.

Den 12 juni 1947 avgåvo utredningsmännen till fullmäktige utlåtande med förslag till ordnandet av anställnings- och avlöningsförhållandena för riksdagens vaktmästare ävensom viss kvinnlig biträdespersonal å riksdagens kansli med placering å tryckeriexpeditionen. Förslaget, som biträdades av fullmäktige, antogs av 1947 års riksdag med tillämpning fr. o. m. 1948 års riksdag (jfr bankoutsk. utl. nr 57/1947).

Sedermera hava utredningsmännen utarbetat och till fullmäktige med skrivelse den 24 januari 1948 inkommit med förslag till nya avlöningsbestämmelser för den riksdagens tjänstemannapersonal, som icke beröres av ovannämnda av riksdagen antagna förslag. Samtidigt har framlagts förslag rörande viss arvodesreglering för s. k. äldre riksdagsvaktmästare, födda år 1888 eller tidigare.

Utredningsmännens skrivelse är bilagd detta utlåtande.

Med skrivelse den 29 januari 1948 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* överlämnat utredningsmännens förslag till bankoutskottet och därvid anfört följande.

Fullmäktige, som tillstyrka utredningsmännens ifrågavarande förslag, hemställa att bankoutskottet måtte föreslå att i överensstämmelse med nämnda förslag dels godkänna nya avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, dels ock bemyndiga fullmäktige att fatta beslut angående arvodesreglering för äldre riksdagsvaktmästare. Beträffande pensionering i förekommande fall av sådana vaktmästare hava fullmäktige för avsikt att efter erforderlig utredning till bankoutskottet snarast möjligt inkomma med förslag till grunder för pensioneringen.

Efter det bankoutskottet överlämnat fullmäktiges skrivelse jämte utredningsmännens förslag till kamrarnas herrar talmän och dessa anmodat riksdagens kanslideputerade att avgiva yttrande i ärendet, hava *kanslideputerade* och *kamrarnas herrar talmän* — de sistnämnda med tillkännagivande att ärendet varit föremål för behandling vid talmanssammankomst den 20 februari 1948 i närvaro av de ständiga utskottens ordförande och kanslideputerade — hemställt om godkännande av förslaget.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande *motioner*, väckta den ena under nr 241 i första kammaren av herr *Löthner* och den andra under nr 389 i andra kammaren av herrar *Rylander* och *Hallén*, vari hemställt, att »riksdagen i avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännen måtte införa ett stadgande om särskilda traktamentsbidrag åt dem bland dess högre tjänstemän, som icke äro bosatta i Stockholm eller dess förorter; samt att bankoutskottet måtte utarbeta härför erforderlig författningstext».

Över motionerna har utskottet inhämtat yttrande från *kanslideputerade*, vilka i skrivelse den 5 mars 1948 anfört följande.

De befattningar, vilka i någon större omfattning plägat besättas med utom riksdagsorten bosatta tjänstemän, äro lagutskottens sekreterare och notarier med sekreterargöromål, vanligen fiskaler från hovrätterna. Motionärernas yrkande om särskilda traktamentsbidrag åt riksdagens utom Stockholm eller dess förorter bosatta tjänstemän torde få tolkas på sätt motionärerna i sin motivering själva synas hava avsett eller att gälla endast personer, som innehava allmän tjänst i hemorten. Kanslideputerade finna de löner, som enligt de föreslagna nya avlöningsbestämmelserna skulle utgå till sådana personer för tjänst hos riksdagen, väl motsvara vederbörandes löneförmåner i statstjänst i jämförlig levnads- och tjänsteålder. Kanslideputerade kunna därför icke finna behov föreligga av åtgärder i motionernas syfte.

Utskottet. Enligt beslut av 1947 års riksdag ha riksdagsvaktmästarna underställt fullmäktige i riksgäldskontoret samt därvid — fränsett vissa äldre vaktmästare — blivit underkastade 1947 års avlöningsreglemente för riksdagens verk. I anledning härav påkallas vissa ändringar fr. o. m. innevarande riksdag i avlöningsbestämmelserna för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen, vilka bestämmelser tidigare gällt även för vaktmästarna. Utredningsmännen ha i enlighet härmed utarbetat förslag till avlöningsbestämmelser för enbart riksdagens tjänstemän. Sedan statstjänstemännen från och med den 1 juli 1947 erhållit ny lönereglering, har i avslutning därtill en omreglering av arvodena jämväl till riksdagens tjänstemän ansetts böra ske. Det föreliggande förslaget innebär i sådant avseende, att — med bibehållande i princip av gällande personalorganisation och avlöningssystem — nuvarande dyrtidstillägg och provisoriska löne-tillägg inarbetas i arvodena på det sätt, att de nya månadsarvodena tillsammans med 12 procent rörligt tillägg motsvara de tidigare utgående

totala löneförmånerna, ökade med 48 kronor. Detta belopp skulle utgå som en generell förhöjning av samtliga arvoden; härutöver skulle en arvodesförbättring genomföras beträffande vissa av de mest kvalificerade befattningarna hos riksdagen, nämligen såsom sekreterare i konstitutions-, bevillnings-, banko-, första och andra lag- samt jordbruksutskotten samt såsom notarie med sekreterargöromål med belopp av resp. 96 och 42 kronor för månad. Å arvodena skulle utgå rörligt tillägg efter samma procenttal som inom statsförvaltningen, i regel dock högst å 600 kronor i månaden (2 § i förslaget). Liksom tidigare skulle särskilda tilläggsarvoden enligt närmare angivna grunder kunna utgå till sekreterare i kammare och i ständigt utskott samt till notarie med sekreterargöromål, under förutsättning att vederbörande ägnar hela sin tid åt riksdagsarbetet.

Enligt förslaget skulle kanslideputerade tilläggas beslutanderätt främst i fråga om ersättning åt tjänstemän i utrikesutskottet samt särskilt eller sammansatt utskott ävensom beträffande förenämnda tilläggsarvoden. Över deputerades beslut skulle besvär kunna anföras hos bankoutskottet.

Vad utredningsmännen sålunda och i övrigt föreslagit anser utskottet innebära en godtagbar lösning av arvodesfrågan, samtidigt som förslaget tillgodoser önskemålet om enkla och lättillämpliga regler. Utskottet finner sig därför i likhet med riksgäldsfullmäktige, kanslideputerade och herrar talmän kunna tillstyrka förslaget. Endast i följande hänseenden har utskottet funnit anledning till särskilda uttalanden.

Beträffande det i ovannämnda motioner väckta förslaget om särskilda traktamentsbidrag åt vissa utanför Stockholm eller dess förorter stationerade tjänstemän anser utskottet i likhet med kanslideputerade tillräckliga skäl icke föreligga att generellt medgiva en dylik förmån. Emellertid torde det understundom vara med billighet förenligt och ur rekryteringssynpunkt påkallat, att möjlighet finnes att bereda sådan tjänsteman särskild kompensation för de merkostnader, som åsamkas honom under vistelsen i Stockholm. Denna kompensation synes då lämpligen kunna lämnas i form av tilläggsarvode efter prövning av kanslideputerade i varje särskilt fall jämlikt 3 § 2 mom. avlöningsbestämmelserna. Det torde härvid vara naturligt, att fastställandet av arvodena sker i viss anknytning till de grunder, som gälla för tjänstgöringstraktamente åt statliga befattningshavare. Härmed torde motionernas syfte i princip vara tillgodosett.

Utredningsmännen ha (s. 6 i skrivelsen) på grundval av föreslagna regler för beräkning av tilläggsarvoden verkställt en omräkning av de tilläggsarvoden, som f. n. utgå till bevillnings- och konstitutionsutskottens sekreterare. Beträffande tilläggsarvodet till bevillningsutskottets sekreterare, vilket beräknats med utgångspunkt från nuvarande löneklassplacering i av befattningshavaren innehavd statstjänst, har utskottets uppmärksamhet riktats därpå, att fråga uppkommit om befattningshavarens uppflyttning till högre löneklass. Utskottet förutsätter att, därest dylik uppflyttning kommer till stånd, tilläggsarvodet beräknas med hänsyn härtill.

I 7 § 1 mom. av förslaget har intagits nu gällande befo genhet för kanslideputerade att använda högst 500 kronor till biträde vid utarbetande och expediering av riksdagsbeslutet. Enligt vad utskottet inhämtat, har detta belopp visat sig otillräckligt. Med hänsyn härtill synes det lämpligt, att nämnda moment ändras så, att kanslideputerade bemyndigas att för ändamålet använda erforderligt belopp.

Vad slutligen angår utredningsmännens förslag (s. 8) om att riksgäldsfullmäktige skulle bemyndigas besluta beträffande omreglering enligt samma grunder som för tjänstemännen av arvodena jämväl till sådana riksdagsvaktmästare, vilka på grund av sin ålder icke kunna beredas extra ordinarie anställning, har detsamma icke givit utskottet anledning till erinran.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må, med tillämpning från början av 1948 års riksdag, godkänna det å s. 9—11 i härvid fogade skrivelse intagna förslaget till avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, dock att 7 § 1 mom. skall erhålla följande lydelse:

»Kanslideputerade äga att för varje riksdag använda erforderligt belopp till biträde vid utarbetande och expediering av riksdagsbeslutet.»;

2) att förevarande motioner I: 241 och II: 389 må anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt; samt

3) att riksdagen må uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att verkställa omreglering av arvodena till vissa äldre riksdagsvaktmästare i enlighet med vad utskottet ovan förordat.

Stockholm den 12 mars 1948.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Leander, Edin, Petersson i Karlskrona, Näsgård, Johannesson och Lindgren;

från andra kammaren: herrar Wiberg, Andersson i Munkaljungby, Fröderberg, Sundberg, Persson i Norrby, Skantze och Gavelin.

Till

Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret.

I skrivelse den 3 december 1946 till fullmäktige i riksgäldskontoret anhöll 1946 års riksdags bankoutskott, att fullmäktige ville låta verkställa utredning av frågan om ordnandet av riksdagsvaktmästarnas anställnings- och avlöningsförhållanden samt därefter till utskottet inkomma med förslag i ämnet. I samband härmed hemställde utskottet, att fullmäktige måtte låta utreda frågan, i vad mån en reglering av arvodesbeloppen för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen i övrigt påkallades i anledning av den då förestående lönregleringen för statens tjänstemän. Med anledning härav uppdrogo fullmäktige genom beslut den 5 december 1946 åt riksgäldsfullmäktigen E. G. E. Eriksson och riksgäldskommissarien S. O. Widlund att verkställa den begärda utredningen samt därefter till fullmäktige inkomma med förslag i ämnet.

Den 12 juni 1947 hava utredningsmännen till fullmäktige avgivit utlåtande med förslag till ordnandet av anställnings- och avlöningsförhållandena för riksdagens vaktmästare ävensom viss kvinnlig biträdespersonal å riksdagens kansli med placering å tryckeriexpeditionen. Förslaget, som biträtts av fullmäktige, har antagits av 1947 års riksdag med tillämpning fr. o. m. 1948 års riksdag (jfr bankoutsk. utl. nr 57/1947).

Redan den sålunda genomförda omläggningen av anställnings- och avlöningsförhållandena för riksdagsvaktmästarna motiverar, att vissa ändringar fr. o. m. 1948 års riksdag vidtagas i avlöningsbestämmelserna för personalen hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. Härtill kommer, att den från och med den 1 juli 1947 genomförda regleringen av lönerna till statens tjänstemän, vilken reglering medfört en icke oväsentlig avlöningsförhöjning, bör föranleda, att frågan om avlöningsförmånerna jämväl till riksdagens nyssnämnda personal omprövas. Utredningsmännen ha därför utarbetat förslag till nya avlöningsbestämmelser för samma personal, vilket bifogas denna skrivelse. Liksom under det föregående utredningsarbetet ha utredningsmännen därvid såsom sekreterare anlitat förste byråsekreteraren i försvarets civilförvaltning G. Söderberg.

Utredningsmännen få i detta sammanhang erinra, att en av fullmäktige i december 1943 tillsatt kommitté den 10 september 1945 i samband med överlämnande av betänkande med förslag till ordnandet av anställnings- och avlöningsförhållandena för riksdagens vaktpersonal m. m.¹ uppgjort ett förslag till avlöningsbestämmelser för de hos riksdagen anställda tjänstemännen (i det följande omnämnt som 1945 års kommittéförslag). Förslaget, som av fullmäktige överlämnats till bankoutskottet, har icke varit föremål för prövning av riksdagen. Från nämnda kommittéförslag ha utredningsmännen i sitt nu föreliggande förslag upptagit en del detaljfrågor innebärande vissa jämkningar i gällande bestämmelser av formell natur eller i syfte att förenkla och rationalisera bestämmelserna. I sitt förslag ha utredningsmännen därjämte infört vissa föreskrifter, som under de se-

¹ Tryckt såsom bilaga till bankoutsk. utl. nr 57/1947.

nare åren pläгат meddelas av riksdagen genom årligen fattade beslut. Till motivering för sitt förslag få utredningsmännen anföra följande.

Avlöningsförhållandena för den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. tillfälligt anställda personalen voro senast föremål för en allmän reglering genom beslut av 1939 års riksdag (jfr bankoutsk. utl. nr 10/1939). Regleringen innebar i huvudsak, att tidigare, år 1934 fastställda månadsarvoden — med utgångspunkt från den genomsnittliga löneökningen mellan åren 1934 (lönebeloppen i 1921 års avlöningsreglemente + 8 % dyrtidstillägg + provisoriskt dyrortstillägg enligt år 1931 fastställda grunder) och 1939 (lönebeloppen enligt 1939 års avlöningsreglemente + 3 % rörligt tillägg) för befattningar i statstjänst med närmast jämförlig löneställning — höjdes med 75 kronor för sekreterare hos kamrarna och de ständiga utskotten och för notarier med sekreterargöromål samt med 60 kronor för övriga befattningshavare. Å de sålunda uppräknade arvoden har fr. o. m. 1941 års riksdag genom särskilda beslut utgått dyrtidstillägg. Sådant tillägg utgår fr. o. m. den 1 april 1947 tillsvidare, intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, *dets* till en var av här avsedda befattningshavare med 33 % å arvodesbelopp av högst 400 kronor i månaden, *dels ock* till sekreterare hos kamrarna och i ständigt utskott och notarie med sekreterargöromål i dylikt utskott å arvodesbelopp överstigande 400 kronor men ej 500 kronor i månaden med 33 % och å arvodesbelopp överstigande 500 men ej 900 kronor i månaden med 28 %, under förbehåll likväl beträffande här omförmälda dyrtidstillägg, att detsamma såvitt angår statstjänsteman må utgå endast för tid, varunder vederbörande med avstående av samtliga med statstjänsten förenade löneförmåner åtnjuter hel ledighet från denna på grund av tjänstgöring hos riksdagen¹ (jfr bankoutsk. utl. nr 36/1947). Enligt beslut av 1946 års riksdag utgår därjämte tillsvidare från och med den 1 juli 1946 till en var befattningshavare hos riksdagen provisoriskt lönetillägg med 54 kronor i månaden, vara dyrtidstillägg ej utgår (jfr bankoutsk. utl. nr 32/1946).

Enligt beslut av 1934 års riksdag äger den, som vid samma riksdag var anställd å befattning såsom sekreterare hos kammare eller ständigt utskott, som notarie med sekreterargöromål eller såsom kamrerare hos statsutskottet, vid fortsatt anställning hos riksdagen rätt att uppbära viss ersättning för på grund av riksdagstjänstgöring avstådd lön å statstjänst. Genom särskilda beslut har riksdagen sedermera beviljat tilläggsarvoden till vissa sekreterare och notarier med sekreterargöromål. Av den vid 1948 års riksdag anställda personalen äro två, nämligen sekreteraren hos konstitutionsutskottet S. Holm och sekreteraren hos bevillningsutskottet, kammarrättsrådet N. Bodin, tillförsäkrade dylika arvoden å respektive 270 och 250 kronor i månaden.

Månadsarvodenas storlek enligt 1939 års riksdagsbeslut samt med inräknande av under andra kvartalet 1947 utgående tillägg för av utredningsmännens föreliggande förslag berörd personal framgår av en å s. 4 intagen tabell.

Utredningsmännen ha efter granskning av de för ifrågavarande personal nu gällande avlöningsbestämmelserna icke ansett sig böra i förevarande sammanhang framlägga förslag om en omläggning av personalorganisationen eller av huvudgrunderna för personalens avlöning. För en dylik om-

¹ Vid 1947 års riksdag voro samtliga här avsedda befattningshavare statstjänstemän utom en, nämligen sekreteraren hos konstitutionsutskottet S. Holm.

läggning, vilken icke faller inom ramen för utredningsmännens uppdrag och ej heller kan komma till stånd utan en systematisk genomgång av de med de olika befattningarna förenade göromålen, synes tiden icke nu vara inne, då frågan om en revision av riksdagens arbetsformer står på dagordningen. Utredningsmännen ha därför vid utarbetande av föreliggande förslag utgått från att gällande personalorganisation och därmed sammanhängande avlöningssystem skall bibehållas. Frågan, huruvida och i vad mån en omläggning må påkallas efter en eventuell ändring av riksdagens arbetsformer, torde få prövas mot bakgrunden av de förhållanden, som då bliva rådande. Då det här är fråga om personal, som anställs för en riksdag i sänder, har riksdagen givetvis fria händer att vid en dylik omprövning vidtaga alla de organisationsändringar, som kunna befinnas påkallade, även om därav skulle följa personalindragningar eller avlöningsförsämringar.

Med hänsyn till att statstjänstemännen fr. o. m. den 1 juli 1947 erhållit ny lönereglering bör en viss höjning av riksdagstjänstemännens avlöningsförmåner komma till stånd. Utredningsmännen ha stannat vid att för hela den berörda personalen föreslå en generell förhöjning av avlöningsförmåner med 48 kronor i månaden. Med utgångspunkt härifrån och med hänsyn till önskvärdheten att i fortsättningen tillämpas samma procenttal och grunder i fråga om rörligt tillägg, som gälla för statens tjänstemän (för närvarande 12 %), ha de nya månadsarvodena avvägts så att de tillsammans med 12 % rörligt tillägg motsvara under andra kvartalet 1947 utgående månadsarvoden (inklusive 33 % dyrtidstillägg å 400 kronor och provisoriskt lönetillägg), ökade med 48 kronor. Härvid ha de nuvarande maxinigränserna för dyrtidstillägget, 400 respektive 900 kronor, ansetts böra för det rörliga tillägget — i anslutning till gränshöjningen för det rörliga tillägget i samband med statstjänstemännens lönereglering — höjas till 600 resp. 1 200 kronor. Föreskrift om rörligt tillägg har inlagits i förslaget till avlöningsbestämmelser, varigenom årligt beslut av riksdagen icke blir erforderligt. Följande tabell utvisar gällande och föreslagna arvodesbelopp utan resp. med tillägg för den personal, som beröres av utredningsmännens föreliggande förslag, varvid i fråga om beräkningen av arvodena till sekreterare i annat utskott än statsutskottet och till notarierna med sekreterargöromål jämväl hänvisas till den å s. 4—5 nedan anförda motiveringen.

En tillämpning av ovan angivna grunder för omreglering av arvodena skulle för innehavare av befattningarna som sekreterare i kammare eller ständigt utskott samt notarie med sekreterargöromål innebära en sänkning av de totala löneförmånerna i sådana fall, då hel ledighet från statstjänst åtnjutes på grund av riksdagstjänstgöringen. De totala månatliga löneförmånerna skulle nämligen bli för sekreterare i kammare och hos statsutskottet 1 626 kronor, för sekreterare i annat ständigt utskott 1 431 kronor och för notarie med sekreterargöromål 1 189 kronor mot tidigare resp. 1 651, 1 456 och 1 231 kronor. Minskningen sammanhänger därmed, att dyrtidstillägg å endast 400 kronor i månaden lagits i betraktande vid den föreslagna arvodesregleringen samt att det föreslagna rörliga tillägget å högre belopp understiger det tidigare utgående dyrtidstillägget. Beaktas bör emellertid, att befattningshavare vid hel ledighet från statstjänst tidigare haft att vidkännas pensionsavdrag, medan dylika avdrag efter övergången till netto-löner i statstjänst fr. o. m. 1948 års riksdag icke verkställas.

Befattning hos riksdagens kamrar, utskott eller kansli	Månads- arvode enl. beslut av 1939 års riksdag Kronor	Månads- arvode jämte utgå- ende tillägg 2:a kvar- talet 1947 ¹ Kronor	F ö r s l a g		
			Månads- arvode fr. o. m. 1948 års riksdag Kronor	Rörligt tillägg ³ Kronor	S u m m a Kronor
1	2	3	4	5	6
1. Sekreterare i kammare, sekreterare hos statsutskottet	1 320	1 506 ² 1 651	1 482	72 ⁴ 144	1 554 ⁴ 1 626
2. Sekreterare hos annat ständigt ut- skott	1 125	1 311 ² 1 456	1 383	72 ⁴ 144	1 455 ⁴ 1 527
3. Notarie med sekreterargöromål ..	900	1 086 ² 1 231	1 104	72 ⁴ 132	1 176 ⁴ 1 236
4. Notarie (stomnotarie), förste steno- graf	840	1 026	1 002	72	1 074
5. Stenograf, förste kanslist, kamre- rare hos statsutskottet	708	894	870	72	942
6. Kanslist, tillika registrator, registra- tor hos statsutskottet	600	786	762	72	834
7. Notarie i ständigt utskott	564	750	726	72	798
8. Korrekturläsare	528	714	690	72	762
9. Kanslist	492	678	654	72	726
10. Sekreterare hos tillfälligt utskott, sekreterare hos riksdagens kansli	420	606	582	70	652
11. Kanslibitråde	—	—	540	64	604

¹ Dyrtidstillägg 33 % på 400 kr. (= 132 kr.) och provisoriskt lönetillägg 54 kr. Summa 186 kr. Jfr not 3.

² Vid hel ledighet från statstjänst: dyrtidstillägg 33 % på 500 kr. och 28 % på arvodesbelopp mellan 500—900 kr. (= 277 kr.) samt provisoriskt lönetillägg 54 kr. Summa 331 kr. Månadsarvoden minskades för statstjänstemän med för statstjänsten gällande pensionsavdrag.

³ Rörligt tillägg 12 % å högst 600 kr.

⁴ Vid hel ledighet från statstjänst: rörligt tillägg 12 % å högst 1 200 kr.

Enligt utredningsmännens uppfattning bör i detta sammanhang upptagas frågan om en relativ förbättring av löneställningen för sekreterarna i konstitutions-, bevillnings-, banko-, första och andra lag- samt jordbruksutskotten. Arvodet till dessa sekreterare understiger f. n. arvodet till sekreterare i kammare och hos statsutskottet med 195 kronor i månaden. En förbättring av ifrågavarande sekreterararvoden synes även i och för sig påkallad för att ernå en ur rekryteringssynpunkt önskvärd närmare anslutning till de å jämförliga befattningar inom statsförvaltningen efter löneregleringen utgående lönerna. Genom en arvodesförhöjning skulle vidare behovet av särskild ersättning i form av tilläggsarvoden komma att minskas. De sex sekreterarbefattningar, varom här är fråga, äro bland de mest betydelsefulla i riksdagens personalorganisation och få anses som heltidstjänster. Utredningsmännen föreslå, att arvodet till ifrågavarande sekreterare höjes med — utöver den föreslagna generella uppräknningen, 48 kronor — 96 kronor i månaden. Det nya arvodet för nämnda sekreterare skulle då — exklusive rörligt tillägg — bli 1 383 kronor i månaden mot 1 482 kronor i månaden för sekreterare i kammare och hos statsutskottet.

I huvudsak samma skäl, som anförts beträffande nyssnämnda sekreterare, tala för att arvodet till notarie med sekreterargörömsål förbättras med mer än 48 kronor i månaden. I avseende härå vilja utredningsmännen föreslå, att arvodet till envar av ifrågavarande befattningshavare, vilkas antal för närvarande uppgår till tio, höjes med ytterligare 42 kronor i månaden och fastställs till 1 104 kronor (exklusive rörligt tillägg).

Enligt gällande avlöningsbestämmelser utgår till den tjänsteman inom kammarens kansli, som av talmannen utses att vid förfall för sekreteraren bestrida sekreterargörömsålen inom kammaren och i övrigt biträda sekreteraren, utöver fastställt arvode, särskild ersättning med 200 kronor för månad, dock att arvodet jämte berörda ersättning ej må överstiga 980 kronor för månad. För att erhålla ett med 30 jämnt delbart tal torde ersättningen böra bestämmas till 210 kronor, varjämte den nu föreskrivna maximeringen till 980 kronor, med hänsyn till den föreslagna arvodesförhöjningen för de tjänstemän, som plägat ifrågakomma till här avsedda uppdrag, synes böra höjas till förslagsvis 1 170 kronor.

För sekreterare hos tillfälligt utskott och hos riksdagens kansli gäller för närvarande, att arvodet må för riksdag uppgå till högst 1 680 kronor, motsvarande arvode å 420 kronor under fyra månader. Nämnda belopp bör efter den nu föreslagna arvodesregleringen fastställas till ($4 \times 582 =$) 2 328 kronor. I anmärkningen till bestämmelsen om arvodet till sekreterare i tillfälliga utskott har vidtagits den jämkningen, att beslutanderätten överflyttats från utskottet till kanslideputerade. Den i anmärkningen till bestämmelsen om arvodet till sekreteraren hos riksdagens kansli intagna föreskriften, att arvodet icke må utgå under längre tid än fyra månader, har utslutits, enär kanslideputerade måste ha tillgång till sekreterare under hela riksdagstiden.

Då behov av biträde för maskinskrivning, kollationering o. dyl. kan föreligga inom kamrarnas och utskottens kanslier, ha utredningsmännen under 1 § infört en ny befattning såsom kanslibitråde med ett månadsarvode av 540 kronor. Utredningsmännen vilja dock framhålla, att behovet av skrivbiträdespersonal hos riksdagens organ i möjligaste mån bör tillgodoses genom riksdagens ekonomibyrå.

Enligt nuvarande bestämmelser skall, då fråga är om ersättning åt tjänstemän i utrikesutskottet eller i särskilt eller sammansatt utskott, utskottet inhämta kanslideputerades yttrande, varefter förslag i ämnet avgives till kamrarna. Enligt utredningsmännens mening bör — såsom i 1945 års kommittéförslag ifrågasattes — beslutanderätten i nämnda avseende lämpligen överlämnas till kanslideputerade, varvid vederbörande utskott skulle till deputerade avgiva förslag i ämnet. Ett stadgande av denna innebörd har intagits i föreliggande förslag. Ändringen är i realiteten av huvudsakligen formell innebörd.

Gällande avlöningsbestämmelser innehålla vidare föreskrift om ersättning i sådana fall, då inom ständigt utskott behov föreligger att för behandling av visst eller vissa ärenden tillkalla utom utskottets kansli stående person att biträda utskottet. I dylika fall skall utskottet, efter kanslideputerades hörande, avgiva förslag hos kamrarna angående ersättningens storlek. Emellertid har praxis numera gått i den riktningen, att i fall av nu nämnt slag ifrågavarande befattningshavare plägat anställas inom vederbörande utskotts kansli (exempelvis såsom notarie eller notarie med sekreterargörömsål) för viss begränsad tid, varvid ersättning automatiskt utgått i

förhållande till anställningstidens längd enligt de allmänna bestämmelserna. I vissa fall — särskilt då fråga är om kortare anställning — har vederbörande befattningshavare anställts inom utskott för viss arbetsuppgift, varvid ersättning utbetalats enligt räkning, attesterad av utskottets ordförande. Då angivna förfaringsätt synes böra tillämpas även i fortsättningen, varmed bland annat vinnes att kostnaderna i vissa fall kunna nedbringas samt att kamrarna icke behöva belastas med avgöranden av dylika småärenden, ha utredningsmännen i sitt förslag — i likhet med 1945 års kommittéförslag — icke medtagit någon motsvarighet till berörda stadgande.

Liksom tidigare varit fallet blir det även efter den nu ifrågasatta arvodesregleringen nödvändigt att i vissa fall utbetala särskilda tilläggsarvoden till sekreterare hos kammare och i ständigt utskott samt notarie med sekreterargöromål i dylikt utskott. Förutsättning för dylikt arvode bör liksom f. n. vara att vederbörande ägnar hela sin tid åt riksdagsarbetet, varvid beträffande statstjänsteman bör krävas att samtliga löneförmåner i statstjänst avstås. Tilläggsarvode bör icke utgå till tjänsteman, som enligt gällande övergångsbestämmelser — vilka föreslås skola bibehållas — vid ledighet från statstjänst på grund av riksdagstjänstgöring är berättigad uppbära viss ersättning för avstådda löneförmåner.

Storleken av tilläggsarvodena synes liksom hittills böra bedömas med hänsyn till omständigheterna från fall till fall. Vissa vägledande riktlinjer torde dock i viss anslutning till hittills tillämpad praxis nu böra uppdragas. Tilläggsarvode bör beträffande statstjänsteman så tillmätas, att det tillsammans med arvodet och därå utgående rörligt tillägg överstiger vederbörandes lön i statstjänst med ett belopp, som motsvarar åtminstone vad som plägar utgå för uppdrag som sekreterare i av Kungl. Maj:t tillsatt kommitté (i regel 240 kronor i månaden). Med hänsyn till de stora kvalifikationer, som måste ställas på sekreterarna hos kamrarna och de ständiga utskotten, synes i tilläggsarvode till sådan sekreterare böra inräknas ett högre belopp än 240 kronor, förslagsvis högst 360 kronor. För notarie med sekreterargöromål synes tilläggsarvode böra beräknas med utgångspunkt från förenämnda belopp av 240 kronor i månaden.

Hittills har riksdagen fattat beslut om tilläggsarvodena, vilket skett på hemställan av bankoutsittet, sedan ärendet jämlikt stadgandet i § 3 mom. 2 reglementariska föreskrifter för riksdagen behandlats vid talmanssammansammanträde och kanslideputerade yttrat sig i ärendet. Då det knappast synes erforderligt att dylika ärenden underställas kamrarna, torde det lämpligen böra uppdragas åt kanslideputerade att på framställning av kammarens talman resp. vederbörande utskottsordförande besluta rörande tilläggsarvoden varom här är fråga. Föreskrift härom har intagits i avlöningsbestämmelserna.

Omreglering av grundarvodena medför, att de två nu utgående tilläggsarvodena måste omräknas. Med utgångspunkt från ovan angivna beräkningsgrunder bör beträffande sekreteraren i bevillningsutskottet, kammarrättsrådet Bodin, som i sin statstjänst är placerad i löneklass Ca 34, det nya tilläggsarvode bestämmas till $(1\,480 + 360 - 1\,527 =)$ 313 kronor, vilket bör avrundas till 312 kronor. Samma tillägg bör utgå till sekreteraren i konstitutionsutskottet S. Holm.

Enligt beslut av 1947 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 13/1947) ägde vid samma riksdag anställd tjänsteman, som icke var bosatt i Stockholm eller dess förorter, åtnjuta resekostnadsersättning för resa i andra klass till och

från Stockholm vid riksdagstjänstgöringens början och slut ävensom för en hem- och återresa för varje påbörjad trettiodagarsperiod under tjänstgöringstiden, dock icke enligt högre reseklass än som verkligen kommit till användning.

Beslut om ifrågavarande ersättning har alltsedan år 1944 fattats för varje riksdag. Det synes lämpligt, att föreskrift i ämnet meddelas i avlöningsbestämmelserna. I samband härmed synes rätten till fria resor under riksdagstiden böra ökas till att motsvara en för varje hel 15-dagarsperiod av tjänstgöringstiden.

I 3, 4 och 6 §§ gällande avlöningsbestämmelser lämnas vissa föreskrifter rörande tidpunkten för arvodenas upphörande samt angående vissa villkor för utbetalandet av sista delen av avlöning från riksdagen. Dessa stadganden, vilka delvis grunda sig på äldre arbetsförhållanden, ha icke medtagits i utredningsmännens förslag. Vad särskilt angår frågan om tiden för arvodenas upphörande, torde erforderlig reglering härav komma att ernås genom en tillämpning av 5 § enligt utredningsmännens förslag. Utredningsmännen förutsätta, att ledningen för de olika riksdagsorganen ha sin uppmärksamhet riktad på att tjänstemännen icke bibehållas i tjänst längre tid än som betingas av arbetets fullgörande.

Genom särskilda beslut av riksdagen ha under de senare åren (jfr bankoutsk. utl. nr 28 och 60/1946) tjänstemän, som under en längre tid varit sjuklediga, erhållit rätt att uppbära sitt arvode efter visst avdrag. Det synes böra uppdragas åt kanslideputerade att bestämma, om och i vad mån tjänsteman, som erhåller ledighet för sjukdom, därunder bör vidkännas avdrag å sina löneförmåner. Storleken av avdraget bör lämpligen — såsom hittills skett — fastställas med utgångspunkt från de avdrag, som tillämpas inom statsförvaltningen. Föreskrift om här avsedda bemyndigande för kanslideputerade har intagits i förslaget till avlöningsbestämmelser.

Enligt gällande avlöningsbestämmelser äga kanslideputerade att för upprättande och korrekturläsning av register för varje lagtima riksdag utbetala högst 4 500 kronor för riksdag, som varar minst fyra månader. Enligt särskilda beslut av riksdagen har vid höstsession ett extra arvode av 1 000 kronor beviljats. Utredningsmännen vilja föreslå, att ifrågavarande arvode å 4 500 kronor, som — oaktat den avsevärda ökningen av registreringsarbetet — utgått oförändrat sedan år 1939, höjes till 5 500 kronor. Särskild ersättning bör därvid icke ifrågakomma vid eventuell höstsession.

Med hänsyn till att beslutanderätten i vissa fall enligt förslaget skulle överflyttas från kamrarna till kanslideputerade, har möjlighet ansetts böra öppnas för befattningshavare att hos bankoutskottet genom besvär påkalla prövning av kanslideputerades beslut angående ersättning i sådana fall, då denna bestämts efter särskilda grunder. Såsom av texten framgår, förutsättes nämnda prövning kunna avse beloppet av beslutad ersättning i vissa fall samt beloppet av befattningshavaren tillkommande löneförmåner vid sjukledighet.

Ett genomförande av utredningsmännens förslag beräknas medföra en kostnadsökning av 5 800 kronor i månaden eller för en riksdag, som varar sex månader, i runt tal 35 000 kronor.

De nya bestämmelserna böra tillämpas från början av 1948 års riksdag.

1947 års riksdagsbeslut om ordnandet av avlönings- och anställningsförhållandena för riksdagens vaktpersonal innebär bland annat, att de riks-

dagsvaktmästare, som på grund av sin ålder icke kunnat beredas extra ordinarie anställning vid riksdagens ekonomibyrå, vid fortsatt anställning skola bibehållas vid sina tidigare befattningar och avlöningsförmåner. Även denna äldre personal är underställd fullmäktige i riksgäldskontoret. Det synes skäligt, att denna personals arvoden omregleras i överensstämmelse med vad ovan föreslagits för riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän. I enlighet härmed skulle följande arvoden tillsvidare utgå:

	Nya arvodes- belopp	Rörligt tillägg (12 %)	Summa
Förste vaktmästare hos kammare (Jensen och Eklund) samt postvaktmästare (Nilsson och Hellborg)	636	72	708
Förste vaktmästare i statsutskottet (Y. Andersson) och vaktmästare å tryckeriexpeditionen (Fogård, Alfvén)	600	72	672
Vaktmästare (H. Eriksson, Zeffer, Bergman, Jönsson, Carlsson, Malmgren, Eklöf)	568	68	636

Riksgäldsfullmäktige torde av riksdagen böra bemyndigas att fatta beslut rörande här avsedda arvodesreglering.

I detta sammanhang vilja utredningsmännen framhålla önskvärdheten av att frågan om grunderna för bestämmande av pension till de äldre riksdagsvaktmästarna upptages till behandling. Efter erforderlig utredning genom fullmäktiges försorg torde frågan om grunderna för denna pensionering så snart ske kan böra föreläggas bankoutskottet. Det synes lämpligt, att — sedan pensioneringsgrunderna fastställts — riksdagen uppdrager åt riksgäldsfullmäktige att i förekommande fall besluta om dessa befattningshavares pensionering.

Stockholm den 24 januari 1948.

ERNST ERIKSSON.

STEN WIDLUND.

Gustaf Söderberg.

Förslag

till

avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän.

1 §.

Arvode utgår till nedanstående befattningshavare med följande belopp för månad:

Kamrarna:

Sekreterare	kronor 1 482
Notarie (stomnotarie)	» 1 002
Förste stenograf	» 1 002
Stenograf	» 870
Förste kanslist	» 870
Kanslist, tillika registrator	» 762
Kanslist	» 654
Kanslibitråde	» 540

Anm. Därest viss tjänsteman inom kammars kansli av talmannen utses att vid förfall för sekreteraren bestrida sekreterargöromålen inom kammaren och i övrigt biträda sekreteraren, utgår till sådan tjänsteman, utöver arvode, särskild ersättning med 210 kronor för månad, dock att arvodet jämte berörda ersättning ej må överstiga 1 170 kronor för månad.

Statsutskottet:

Sekreterare	kronor 1 482
Notarie, som tillika förrättar sekreterargöromål	» 1 104
Annan notarie	» 726
Kamrerare	» 870
Registrator	» 762
Kanslist	» 654
Kanslibitråde	» 540

Konstitutions-, bevillnings-, banko-, första och andra lag- samt jordbruksutskotten:

Sekreterare	kronor 1 383
Notarie, som tillika förrättar sekreterargöromål	» 1 104
Annan notarie	» 726
Kanslist	» 654
Kanslibitråde	» 540

Tillfälliga utskott:

Sekreterare	kronor 582
-------------------	------------

vilket arvode dock ej må överstiga 2 328 kronor för riksdag.

Anm. Därest såsom sekreterare hos tillfälligt utskott anställes befattningshavare, som tillika tjänstgör å annan befattning hos riksdagen, skall arvodet till sekreteraren bestämmas till det lägre belopp än 582 kronor i månaden, som kanslideputerade efter förslag av utskottet finna skäligt. Arvodet må icke utgå under längre tid än fyra månader för riksdag.

Riksdagens kansli:

Sekreterare kronor 582

vilket arvode dock ej må överstiga 2 328 kronor för riksdag.

Korrekturläsare » 690

Anm. Därest såsom sekreterare hos riksdagens kansli anställas befattningshavare, som tillika tjänstgör å annan befattning hos riksdagen, skall arvodet till sekreteraren bestämmas till det lägre belopp än 582 kronor i månaden, som kanslideputerade finna skäligt.

2 §.

Å arvode, som i 1 § sägs, utgår rörligt tillägg efter samma procenttal, som tillämpas för tjänstemän inom statsförvaltningen, dock högst å 600 kronor i månaden. Sekreterare hos kammare och i ständigt utskott samt notarie med sekreterargöromål i dylikt utskott åtnjuter sådant tillägg jämväl å arvodesbelopp överstigande 600 men ej 1 200 kronor i månaden, beträffande statstjänsteman dock endast för tid, varunder vederbörande med avstående av samtliga med statstjänsten förenade löneförmåner åtnjuter hel ledighet från denna för tjänstgöring hos riksdagen.

3 §.

1. Arvode till tjänstemän hos utrikesutskottet eller hos särskilt eller sammansatt utskott bestämmas av kanslideputerade, sedan utskottet avgivit förslag i ämnet.

2. Där särskilda skäl därtill föranleda, må kanslideputerade på framställning av kammares talman eller vederbörande utskotts ordförande bestämma, att till sekreterare hos kammare resp. sekreterare eller notarie med sekreterargöromål i ständigt utskott skall utöver i 1 § angivet arvode utgå särskilt tilläggsarvode.

4 §.

Tjänsteman, vilken icke är bosatt i Stockholm eller dess förorter, äger åtnjuta ersättning för resa i andra klass till och från Stockholm vid riksdagstjänstgöringens början och slut ävensom för en hem- och återresa i samma reseklass för varje hel 15 dagarsperiod under tjänstgöringstiden; dock att ersättning icke må utgå enligt högre klass än som verkligen kommit till användning.

5 §.

Arvode beräknas för tiden från dagen för befattningshavares inträde i tjänstgöring till och med dagen för tjänstgöringens slut. Arvode utbetalas månadsvis i efterskott och sista gången vid tjänstgöringens slut.

Avser utbetalning av arvode del av månad, beräknas månaden omfatta 30 dagar.

6 §.

Beviljas befattningshavare för tid, då han är anställd hos riksdagen, tjänstledighet på grund av vederbörligen styrkt sjukdom eller av annan anledning, äga kanslideputerade bestämma, om och i vad mån avdrag å hans löneförmåner för sådan tid skall ske.

7 §.

1. Kanslideputerade äga att vid slutet av varje riksdag använda högst 500 kronor till biträde vid utarbetande och expediering av riksdagsbeslutet.

2. För upprättande genom kanslideputerades försorg av vederbörliga register för varje lagtima riksdag må enligt kanslideputerades bestämmande utgå högst 5 500 kronor för riksdag. Därest kanslideputerade finna erforderligt anställa en kontrollant av ifrågavarande arbete, må såsom arvode härför, likaledes efter kanslideputerades bestämmande, utgå högst 500 kronor för riksdag.

8 §.

1. Över kanslideputerades beslut angående ersättning i fall, som avses i 3 och 6 §§, må besvär anföras hos bankoutskottet.

2. Förening av tjänstemän äger förhandla med kanslideputerade beträffande personalens allmänna anställnings-, arbets- och avlöningsvillkor även som beträffande tillämpningen av sådana villkor, dock utan att inskränkning därigenom göres i riksdagens vederbörande organ tillkommande beslutanderätt.

9 §.

Ovanstående bestämmelser skola tillämpas från början av 1948 års riksdag och förbliva gällande, intill dess riksdagen annorlunda beslutar.

Övergångsbestämmelser.

Den, som vid 1934 års riksdag var anställd i befattning såsom sekreterare hos kammare eller hos ständigt utskott, såsom notarie med sekreterargöromål eller såsom kamrerare hos statsutskottet och som därvid enligt 1933 års avlöningsbestämmelser ägde rätt till ersättning för mistade avlöningsförmåner i statstjänst, må vid fortsatt anställning hos riksdagen i samma befattning eller i annan befattning, med vilken enligt nämnda avlöningsbestämmelser var förenad dylik rätt, utöver arvode enligt 1 § härövan uppbära ersättning med hälften av vad han visat sig hava på grund av tjänstgöring hos riksdagen avstått av till innehavd statstjänst hörande avlöningsförmåner. Sådan ersättning utbetalas vid utgången av varje månad och sista gången efter slutad tjänstgöring.
